

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра внутрішніх хвороб тварин

ЗАТВЕРДЖЕНО

Факультет ветеринарної медицини

“ _____ ” _____ 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**
Ветеринарні превентивні технології незаразних хвороб коней

Галузь знань 21 Ветеринарія

Спеціальність 211 Ветеринарна медицина

Освітня програма «Ветеринарна медицина»

Факультет Ветеринарної медицини

Розробник: Павло ШАРАНДАК, професор кафедри внутрішніх хвороб тварин, доктор ветеринарних наук, професор

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни
Ветеринарні превентивні технології незаразних хвороб коней

Завдання дисципліни:

- поглибити теоретичну і практичну підготовку магістрантів з діагностики, терапії і профілактики хвороб коней незаразної етіології;
- освоїти методики клініко-лабораторних досліджень та методи постановки діагнозу і диференційної діагностики хвороб коней незаразної етіології;
- отримати навички аналізу та узагальнення отриманих матеріалів.

Дана дисципліна викладається на основі результатів досліджень науковців факультету ветеринарної медицини Національного університету біоресурсів та природокористування України та інших ВНЗ України чиї наукові тематики були пов'язані з незаразною патологією коней. Лабораторні та лекційні заняття проходять з використанням живих тварин.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>«Магістр»</i>	
Спеціальність	<i>211 – «Ветеринарна медицина»</i>	
Освітня програма	Ветеринарна медицина	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	1	
Курсовий проєкт / робота (за наявності)	–	
Форма контролю	<i>Комплексний екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної, заочної та дистанційної (за наявності) форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна, дистанційна
Курс (рік підготовки)	6	–
Семестр	12	–
Лекційні заняття	<i>15 год.</i>	–
Практичні, семінарські заняття	<i>30 год.</i>	–
Лабораторні заняття		–
Самостійна робота	<i>45 год.</i>	–
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	<i>1,5 год.</i>	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета інтегрованої дисципліни «Ветеринарні превентивні технології незаразних хвороб коней» є удосконалення та поглиблення теоретичних знань і практичних навичок із розпізнавання внутрішніх хвороб коней, вивчення етіології, патогенезу, симптомів, перебігу, прогнозу, організації лікувальних заходів залежно від конкретних умов утримання та годівлі коней.

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню «Ветеринарні превентивні технології незаразних хвороб коней»: анатомія свійських тварин, фізіологія тварин, патофізіологія тварин, ветеринарна фармакологія, ветеринарна клінічна біохімія, епізоотологія та інфекційні хвороби, клінічна діагностика хвороб тварин, спеціальна пропедевтика терапія і профілактика внутрішніх хвороб тварин, внутрішні хвороби тварин.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі ветеринарної медицини, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальні компетентності (ЗК):

2ЗК. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

3ЗК. Знання та розуміння предметної галузі та професії.

7ЗК. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

9ЗК. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

13ЗК. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів не доброчесності.

фахові (спеціальні) компетентності (СК):

8СК. Здатність планувати, організовувати та реалізовувати заходи з лікування тварин різних класів і видів, хворих на незаразні, інфекційні та інвазійні хвороби.

13СК. Здатність розробляти стратегії профілактики хвороб різної етіології.

Програмні результати навчання (ПРН):

5. Установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень.

6. Розробляти карантинні та оздоровчі заходи, методи терапії, профілактики, діагностики та лікування хвороб різної етіології.

19. Здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення.

Компетенції Першого дня

1. Демонструвати розуміння етичних та правових рамок, в яких має працювати лікар ветеринарної медицини, включаючи професійні аспекти, аспекти, що пов'язані з благополуччям тварин, власників тварин, громадським здоров'ям, суспільні та екологічні аспекти, пов'язані з професійною діяльністю.

4. Сприяти та контролювати збереження здоров'я та безпеки себе, пацієнтів, власників тварин, колег та навколишнього середовища під час здійснення професійної діяльності; демонструвати знання про принципи забезпечення якості; застосовувати принципи управління ризиками на практиці.

7. Належно оформляти клінічну документацію та документи для власників тварин, а також, за необхідності, звіти про клінічні випадки у формі, задовільній для відповідної аудиторії.

8. Ефективно працювати в складі поліпрофільної команди під час надання ветеринарних послуг та визнавати внесок усіх членів команди.

9. Вміти критично мислити, здійснювати перегляд та оцінку літератури та презентацій.

10. Розуміти та застосовувати принципи концепції Єдиного здоров'я для забезпечення належної клінічної практики у ветеринарії, а також науково обґрунтованої та доказової ветеринарної медицини.

11. Демонструвати здатність критично аналізувати докази, справлятися з неповною інформацією, вирішувати непередбачувані ситуації та адаптувати знання, вміння і практичні навички до різних виробничих ситуацій.

16. Отримувати точну та об'єктивну історію окремої тварини або групи тварин, а також їх утримання та стану навколишнього середовища.

19. Розробляти відповідні плани лікування пацієнтів та проводити лікування в інтересах кожної тварини під опікою, використовуючи доступні ресурси, а також надавати відповідні власні міркування щодо охорони здоров'я тварини та людини та навколишнього середовища.

20. Надавати невідкладну і першу медичну допомогу тваринам поширених видів. Розставляти пріоритети та розподіляти ресурси відповідно до кожної конкретної ситуації.

24. Використовувати базове діагностичне обладнання та ефективно проводити обстеження тварин відповідно до конкретного випадку, згідно з належною практикою охорони здоров'я та біобезпеки і чинними нормативними документами. Розуміти внесок цифрових інструментів та штучного інтелекту у теорію і практику ветеринарної медицини.

27. Правильно і відповідально призначати пацієнтам ліки та видавати їх відповідно до Законодавства та останніх настанов.

28. Консультувати населення та впроваджувати програми профілактики та ліквідації хвороб відповідно до захворювання та виду тварин, прийнятих стандартів здоров'я тварин, їх добробуту, громадського здоров'я та охорони навколишнього середовища.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	тижні	усього	у тому числі		
лек.			практ.	с.р.	
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1.					
Тема 1. Хвороби серцево-судинної системи у коней.	1, 2	12	2	4	6
Тема 2. Хвороби системи дихання в коней.	3, 4	12	2	4	6
Тема 3. Хвороби системи травлення в коней	5, 6	12	2	4	6
Тема 4. Хвороби гепатобіліарної системи і ендокринних органів в коней	7, 8	12	2	4	6
Тема 5. Хвороби сечової системи коней	9, 10	12	2	4	6
Тема 6. Хвороби системи крові і нервової системи коней.	11, 12	12	2	4	6
Тема 7. Хвороби лошат незаразної етіології.	13, 14	12	2	4	6
Тема 8. Захворювання шкіри незаразної етіології у коней.	15	6	1	2	3
Разом за модулем 1		90	15	30	45
Усього годин		90	15	30	45

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Діагностичні підходи за хвороб серцево-судинної системи у коней.	2
2	Діагностичні підходи за хвороб системи дихання в коней.	2
3	Хвороби шлунку і кишок із симптомокомплексом колік у коней.	2
4	Хвороби гепатобіліарної системи в коней.	2
5	Хвороби нирок і сечових шляхів.	2
6	Хвороби системи крові. Анемій у коней.	2
7	Хвороби новонароджених лошат незаразної етіології.	2
8	Хвороби шкірного покриву у коней.	1

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Діагностичні підходи за хвороб серцево-судинної системи у коней.	4
2	Діагностичні підходи за хвороб системи дихання в коней.	4
3	Хвороби системи травлення в коней.	2
4	Хвороби шлунку і кишок із симптомокомплексом колік у коней.	2
5	Хвороби гепатобіліарної системи в коней.	2
6	Хвороби, що пов'язані з ендокринною патологією та	2

	проявляються метаболічними порушеннями в організмі коней.	
7	Хвороби нирок і сечових шляхів.	4
8	Хвороби системи крові. Анемій у коней	2
9	Діагностичні підходи за хвороб нервової системи у коней.	2
10	Хвороби новонароджених лошат незаразної етіології.	4
11	Хвороби шкірного покриву у коней	2
12	Клінічна лабораторна діагностика хвороб коней	2

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Діагностичні критерії та лікування кардіоміопатій в коней.	3
2	Діагностика набутих та вроджених вад серця в коней.	3
3	Діагностика, лікування та профілактика хронічного обструктивного бронхіту в коней.	6
4	Тромбоемболія кишечника.	6
5	Диференційна діагностика поліурії/полідипсії у коней.	3
6	Вроджені патології нирок і сечових шляхів.	3
7	Гематурія коней.	6
8	Хвороби нервової системи незаразної етіології в коней.	6
9	Ізоеритролізис лошат.	6
10	Фотосенсибілізація та гіперчутливість шкіри.	3

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

(вибрати необхідне чи доповнити)

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист лабораторних / практичних робіт;
- пірінгове оцінювання, самооцінювання.

7. Методи навчання *(вибрати необхідне чи доповнити)*:

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод проєктного навчання;
- метод перевернутого класу, змішаного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму;
- метод гейміфікованого навчання.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінюють знання здобувача вищої освіти за 100-бальною шкалою, яку переводить у національну оцінку згідно з чинним «Положенням про екзамени та заліки у НУБіП України».

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Змістовий модуль № 1		
Тема 1. Хвороби серцево-судинної системи у коней		
Лекція 1. Діагностичні підходи за хвороб серцево-судинної системи у коней.	Знати особливості етіології, патогенезу, симптомів, а також принципи лікування та профілактики за хвороб серцево-судинної системи у коней. Володіти сучасними методами ЕКГ, рентгенографії та інших досліджень хворих коней та вміти аналізувати їх результати.	-
Практична робота 1. Діагностичні підходи за хвороб серцево-судинної системи у коней.		5
Самостійна робота 1. Діагностичні критерії та лікування кардіоміопатій в коней.		2
Самостійна робота 2. Діагностика набутих та вроджених вад серця в коней.		2
Тема 2. Хвороби системи дихання у коней		
Лекція 2. Діагностичні підходи за хвороб системи дихання в коней.	Знати особливості етіології, патогенезу, симптомів, а також принципи лікування та профілактики за хвороб системи дихання в коней. Володіти сучасними методами клініко-лабораторних, функціональних, інструментальних та інших досліджень хворих коней та вміти аналізувати їх результати. Використовувати сучасні підходи до профілактики хвороб системи дихання в коней.	-
Практична робота 2. Діагностичні підходи за хвороб системи дихання в коней.		7
Самостійна робота 3. Діагностика, лікування та профілактика хронічного обструктивного бронхіту в коней		2
Тема 3. Хвороби системи травлення в коней		
Лекція 3. Хвороби шлунку і кишок із симптомокомплексом колік у коней.	Знати особливості етіології, патогенезу, симптомів, а також принципи лікування та профілактики за хвороб системи травлення в коней. Володіти сучасними методами клініко-лабораторних, функціональних,	-
Практична робота 3. Хвороби системи травлення в коней.		5
Практична робота 4. Хвороби шлунку і		3

кишок із симптомокомплексом колік у коней.	інструментальних та інших досліджень системи травлення в коней та вміти аналізувати їх результати.	
Самостійна робота 4. Тромбоемболія кишечника.		2
Тема 4. Хвороби гепатобіліарної системи і ендокринних органів в коней		
Лекція 4 Хвороби гепатобіліарної системи в коней.	Знати особливості етіології, патогенезу, симптомів, а також принципи лікування та профілактики за хвороб гепатобіліарної системи і ендокринних органів коней. Володіти сучасними методами клініко-лабораторних, функціональних, інструментальних та інших досліджень за хвороб гепатобіліарної системи і ендокринних органів в коней та вміти аналізувати їх результати. Вміти обирати і дозувати лікарські препарати відповідно хвороби.	-
Практична робота 5. Хвороби гепатобіліарної системи в коней.		5
Тема 5. Хвороби сечової системи коней		
Лекція 5 Хвороби нирок і сечових шляхів.	Знати особливості етіології, патогенезу, симптомів, а також принципи лікування та профілактики за хвороб сечової системи коней. Володіти сучасними методами клініко-лабораторних, функціональних, інструментальних та інших досліджень сечової системи коней та вміти аналізувати їх результати. Вміти обирати і дозувати лікарські препарати відповідно хвороби.	-
Практична робота 6. Хвороби, що пов'язані з ендокринною патологією та проявляються метаболічними порушеннями в організмі коней.		4
Практична робота 7. Хвороби нирок і сечових шляхів.		4
Самостійна робота 5. Диференційна діагностика поліурії/полідипсії у коней.		2
Самостійна робота 6. Вроджені патології нирок і сечових шляхів.		2
Тема 6. Хвороби системи крові і нервової системи коней.		
Лекція 6 Хвороби системи крові. Анемій у коней.	Знати особливості етіології, патогенезу, симптомів, а також принципи лікування та профілактики за хвороб системи крові і нервової системи коней. Володіти сучасними методами клініко-лабораторних, функціональних, інструментальних та інших досліджень за хвороб системи крові і нервової системи коней. Вміти обирати і дозувати лікарські	-
Практична робота 8. Хвороби системи крові. Анемій у коней.		3
Практична робота 9. Діагностичні підходи за хвороб нервової системи у коней.		3
Самостійна робота 6. Диференційна діагностика поліурії/полідипсії у коней.		2

Самостійна робота 7. Гематурія коней.	препарати відповідно хвороби.	2
Тема 7. Хвороби новонароджених лоша́т незаразної етіології.		
Лекція 7 Хвороби новонароджених лоша́т незаразної етіології.	Знати особливості етіології, патогенезу, симптомів, а також принципи лікування та профілактики за хвороб лоша́т незаразної етіології. Володіти сучасними методами клініко-лабораторних, функціональних, інструментальних та інших досліджень за хвороб лоша́т незаразної етіології.	-
Практична робота 10. Хвороби новонароджених лоша́т незаразної етіології.		5
Самостійна робота 8. Диференційна діагностика поліурії/полідипсії у коней.		2
Тема 8. Хвороби шкірного покриву у коней.		
Лекція 8 Хвороби шкірного покриву у коней.	Знати особливості етіології, патогенезу, симптомів, а також принципи лікування та профілактики за хвороб шкіри коней. Володіти сучасними методами клініко-лабораторних, функціональних, інструментальних та інших досліджень за хвороб шкіри коней. Вміти обирати і дозувати лікарські препарати відповідно хвороб шкіри	-
Практична робота 11. Хвороби шкірного покриву у коней.		3
Практична робота 12. Клінічна лабораторна діагностика хвороб коней		3
Самостійна робота 5. Фотосенсибілізація та гіперчутливість шкіри.		2
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Навчальна робота		M1*0,7 ≤ 70
Екзамен/залік		30
Всього за курс		(Навчальна робота + екзамен) ≤ 100
Курсовий проект/робота (за наявності)		100

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	<i>НАПРИКЛАД:</i> роботи, які здають із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	<i>НАПРИКЛАД:</i> списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонено (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові покликання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	<i>НАПРИКЛАД:</i> відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в онлайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - *покликання*)
<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3716>;
- покликання на цифрові освітні ресурси;
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів денної, заочної та дистанційної (за наявності) форм здобуття вищої освіти.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Превентивні технології забезпечення здоров'я коней (Частина 1 – незаразні хвороби): навчальний посібник / М.І. Цвіліховський, та ін.; за ред. М.І. Цвіліховського К.: НУБіП України, 2023. 177 с.
2. Цвіліховський М.І., Шарандак П.В., Палюх Т.А. Діагностичні підходи за хвороб серцево-судинної системи у коней. НУБіП України. Київ, 2024. 29 с.
3. Цвіліховський М.І., Шарандак П.В., Палюх Т.А. Діагностичні підходи за хвороб серцево-судинної системи у коней. НУБіП України. Київ, 2024. 29 с.
4. Хвороби системи крові. Анемії у коней / Цвіліховський М.І., та ін. Методичні рекомендації: НУБіП України. Київ, 2025. 36 с.
5. Хвороби, що пов'язані з ендокринною патологією та проявляються метаболічними порушеннями в організмі коней / Цвіліховський М.І., та ін. НУБіП України, Київ, 2025. 29 с.
6. Хвороби нервової системи незаразної етіології у коней / Цвіліховський М.І., та ін. НУБіП України. Київ, 2025. 28 с.
7. Діагностичні підходи за хвороб шлунково-кишкового тракту коней / Цвіліховський М.І., та ін. НУБіП України. Київ, 2025. 31 с.
8. Хвороби гепатобіліарної системи в коней / Цвіліховський М.І., та ін. // НУБіП України. Київ, 2025. 42 с.

9. Хвороби новонароджених лошат незаразної етіології / Цвіліховський М.І., та ін. НУБіП України. Київ, 2025. 31 с.
10. Хвороби нирок та сечовивідних шляхів у коней / Цвіліховський М.І., та ін. НУБіП України. Київ, 2025. 33 с.
11. Хвороби шкірного покриву у коней / Цвіліховський М.І., та ін. НУБіП України. Київ, 2025. 29 с.
12. Robinson N. Edward Current therapy in equine medicine. Saunders, 2015. 815 p.
13. Eliza Malton Horse diseases and disorders: an issue of veterinary clinics. States academic press, 2021. 248 p.
14. Lon D. Lewis Feeding and care of the horse. Vetbooks, 2015. 437 p.

Інформаційні ресурси:

1. <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/>
2. <http://www.evj.co.uk/evj>
3. <http://www.sciencedirect.com/science/journal/10900233>
4. <https://onlinelibrary.wiley.com/>
5. <http://www.fei.org/fei/your-role/veterinarians>